

BORNHOLMS KUNSTMUSEUM

Beretning for 2020

MUSEUMSFORENINGEN og BESTYRELSEN

Bornholms Museumsforening havde pr. 31. december 2020 **2.610 medlemmer**, (familie 1.633 og enkelt 977). I alt tæller foreningen anslået 5000 personer, hvis man opgør antal af medlemmer pr. husstand på familiemedlemskaberne forsigtigt til gennemsnitligt 2½ (mellem 2 og normalt 5).

Besøgstal: Bornholms Kunstmuseum har i 2020 et besøgstal på 28.594 mod 35.366 i 2019, en nedgang på 6.772 gæster, hvilket er svarende til det antal gæster der besøgte museet i 2019 i perioden, der svarer til den, hvor museet har været lukket ned i 2020 som en konsekvens af Corona.

Ultimo 2020 havde bestyrelsen følgende sammensætning:

Christina Dideriksen, bestyrelsesformand, medlem af museernes forretningsudvalg

Jørgen Selmer, næstformand, medlem af museernes forretningsudvalg

Rikke Solberg Bruun, medlem af museernes forretningsudvalg

Lene Feldthus Andersen, medlem af museernes forretningsudvalg

Viki Norman Kert

Lars Goldschmidt

Christian Faurholdt Jeppesen

Erik Lund Hansen, valgt af kommunalbestyrelsen

Else Merete Knoop, valgt af kommunalbestyrelsen

Michael Andersen, medarbejderrepræsentant, Bornholms Museum

Vibeke Dam Andersen, medarbejderrepræsentant, Bornholms Kunstmuseum

Repræsenteret i bestyrelsen:

Jacob Bjerring-Hansen, Direktør for Bornholms Museum

Lars Kærulf Møller, Direktør for Bornholms Kunstmuseum, sekretær for bestyrelsen (fratrådt 31. september, derefter varetager Jacob Bjerring-Hansen begge stillinger)

Bemærk at generalforsamlingen pga. forsamlingsrestriktioner ikke kunne gennemføres i 2020. GF gennemføres snarest muligt.

Direktørens forord

2020 er et år der sent går i glemmebogen, sådan er det for hele samfundet; men for Bornholms Kunstmuseum blev det et skelsår. Ikke bare ramte Covid-19 museet hårdt med nedgang i besøgstal, aflyste arrangementer og udstillinger til følge, men 2020 blev også året hvor Lars Kærulf Møller, direktør gennem 27 år, gik på pension og overlod posten til undertegnede, Jacob Bjerring-Hansen.

Trods restriktionerne lykkedes det at afholde to receptioner for Lars, og de mange taler fra kolleger i kunstverdenen og repræsentanter fra øen mv. tegnede et klart billede af en dygtig, og en tilpas stædig og egensindig direktør, der har stået alene ved roret i mere end et kvart århundrede.

Med ansættelsen af undertegnede som direktør blev der samtidig mulighed for at styrke det kunstfaglige område med en ny kunstfaglig leder, og da museumsinspektør Mathilde Renberg valgte sammen med sin kæreste at søge til det jyske, så blev der også en stilling ledig som museumsinspektør.

Valget til ny kunstfaglig leder faldt på Tine Nygaard, som dels har en stærk profil fra ansættelser på kunstmuseer i Danmark og udlandet, og dels har en stærk profil ift. det strategiske arbejde med museer generelt. Vi kendte således allerede Tine igennem arbejdet med at formulere ansøgningerne til det nye museumscenter.

Valget til ny museumsinspektør faldt på Lotte Nishanthi Winther som kom fra en tilsvarende stilling på Øregaard. Lotte har stor indsigt i netop de perioder, som Bornholms Kunstmuseums samling er så stærkt præget af, og også Lotte kendte vi på forhånd, idet hun var ankerperson på den Claus Johansen udstilling, som blev lavet i samarbejde mellem museerne.

Med de to profiler står Bornholms Kunstmuseum utroligt godt rustet til at tage fat på de store opgaver som venter:

- Medvirken til etablering af det store fælles museumscenter med Bornholms Museum
- Etableringen af et museum for lys
- Medvirken til etableringen af en kunstpavillon med Sonja Ferlov Mancoba i centrum på Kjærenæsgrunden i Allinge

Arbejdet med planlægningen af disse tre store opgaver er allerede i fuld gang, men det er samtidig klart at alle tre elementer kræver en betydelig grad af faglig udvikling førend de kan stå som bæredygtige og fagligt indholdstunge elementer i sin egen ret.

Derfor vil der på alle tre område blive igangsat mindre smagsprøver og faglige eksperimenter, der både skal forholde sig til vores gæsters ønsker og reaktion, og til det faglige potentiale i de tre elementer.

Disse konkrete udviklingsprojekter er samtidig anledning til at arbejde med en strategi for udviklingen af Bornholms Kunstmuseum fagligt og formidlingsmæssigt. Der er ingen modsætning imellem de to sider af vores virke, men det er helt afgørende at begge får strategisk vægtning og at koblingen er klar.

Museer skal forny sig i takt med den nye viden vi får gennem forskning, i takt med vores omverdens og gæsters krav og forventninger og med en ambitiøs indstilling til at vi måske i nogen grad kan være et skridt foran: at vi kan virke forandrende og give nye perspektiver på verden. Her kan kunsten noget i sig selv, og her kan kunsten i mødet med bl.a. kulturhistorien spille en væsentlig rolle.

Nyt museumscenter

En central del af ideen bag det nye fælles museumscenter er, at der her bliver mulighed for dels at arbejde på tværs mellem museums-kategorierne: kunst og historie, og i delte faciliteter kan tage ved lære af hinandens praksisser. I det nye museumscenter vil dette ske i ankomstrummet, som vi kalder MUSEUM+ og i den gamle café, som vil blive indrettet til skoletjeneste og aktivitetsværksted for familier i weekenderne og ferierne.

Allerede kommende sommer (2021) indretter vi derfor et midlertidigt aktivitetsrum i den gamle iskiosk foran museet, hvor vi kan afprøve en række aktiviteter i forhold til en målgruppe, som vi har savnet på museet: familierne i sommerhalvåret.

Desuden vil vi med skoletjenesten som facilitator kigge endnu mere på tværgående formidling mellem museerne.

Museum for lys

Museum for lys ligger i konceptuel forlængelse af Bornholms Kunstmuseums eksisterende samling. Særligt bornholmermalerne fra begyndelsen af 1900-tallet, der i betydelig udstrækning stod for det moderne gennembrud i dansk kunst, var optaget af dagslyset på Christiansø og Bornholm og af den klarhed, dagslyset gav til farverne netop her. Frem mod åbningen af det nye museumscenter, har vi besluttet at arbejde eksperimenterende, aktuelt og tværfagligt på tværs af kunst, kultur og natur i en række udstillinger og udgivelser, der systematisk og i udveksling med museets brugere skal afprøve konceptideer til Museum for lys.

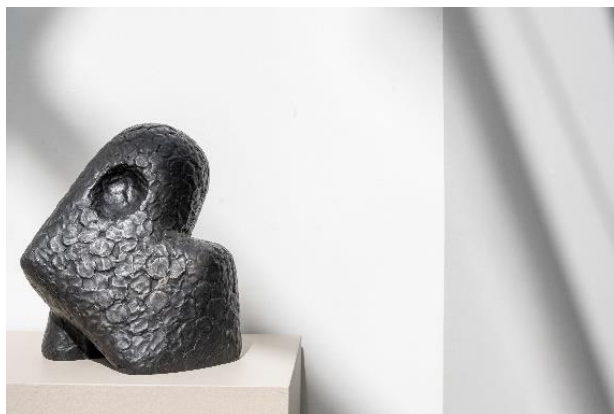
Første udstilling handler om det stedsspecifikke dagslys; lyset på Bornholm. Naturvidenskaben bliver bedt om at forklare hvad det særlige ved det bornholmske dagslys er, og billedkunstnere udstiller værker, der samler, forstærker og udfordrer oplevelsen af lys. Udstillingen åbner i marts 2022. Herefter vil der blive produceret en udstilling om året med lyset som omdrejningspunkt.

Sonja Ferlov Mancoba

Februar 2021 præsenterede Sonja Ferlov Mancoba Estate sin endelige plan for etableringen af en kunstpavillon, der skulle huse en samlet præsentation af Sonja Ferlov Mancobas (SFM) værker. Det er et meget ambitiøst projekt på den skønne beliggende Kjærenesgrund, der ligger mellem havet og den smukke by Allinge og med udsigt sydøst langs kyststrækningen til Gudhjem.

Pavillonen bliver tegnet af den verdenskendte arkitekt Tadao Ando, hvilket i sig selv vil sikre stor international opmærksomhed på projektet i mange år frem.

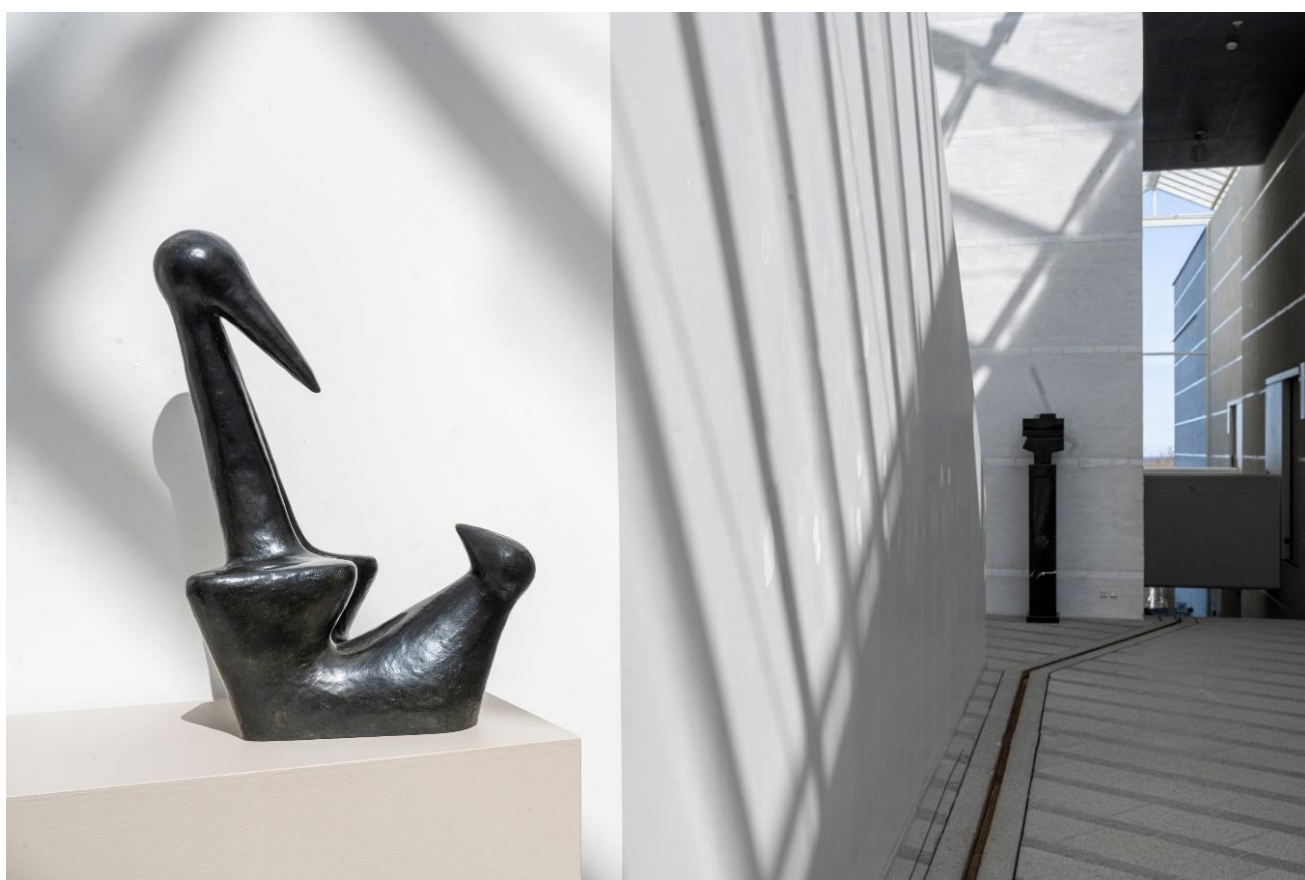
Museet er i skrivende stund (forår 2021) i tæt dialog med Estaten, som vil stå for fundraising og opførsel af bygningen og skænke værkerne ved gavebrev til museet. Det er naturligvis helt afgørende at den umådelig flotte gave samtidig bliver tænkt godt igennem rent driftsmæssigt, og at den faglig bliver godt integreret i strategien for Bornholms Kunstmuseum, således at Sonja Ferlov Mancobas værk bliver perspektiveret gennem andre kunstnere på Helligdommen og at pavillonen i sig selv får en dynamisk karakter og kan tiltrække gæster igen og igen.

Vi begynder vores øgede fokus på SFM allerede sommeren 2021 med en særudstilling, der i "museumsgaden" kaster lys på hendes tilknytning til Bornholm og særligt tiden med keramikere Lisbeth og Gertrud Hjorth i deres værksted i Gudhjem i 1934-35 og igen 1951.

I sommeren 2022 vil der igen være fagligt fokus på Sonja Ferlov Mancoba i forbindelse med en udstilling om kunstnersammenslutningen Linien, der mellem de to verdenskrige skabte en politisk og kunstnerisk begrundet international revolution i Gudhjem.

Sonja Ferlov Mancoba var en fremtrædende kunstner i dette samarbejde.

Sonja Ferlov Mancoba: Fugl med unge

Strategi – en kort opsummering af denne

I 2020 er der udarbejdet en strategiplan for Bornholms Kunstmuseum de næste 5 år frem mod åbningen af det nye museumscenter. Strategiplanen blev fremlagt på bestyrelsesmødet i oktober 2020 og skal sikre, at Bornholms Kunstmuseum står skarpt og fagligt parat til at være en del af det nye museumscenter.

Indsatserne sigter foruden de tre nævnte store opgaver på at sikre:

- En velholdt bygning inde og ude
- Optimering af eksisterende magasiner
- Etablering af værksted med sommeraktiviteter for museets besøgende
- En ny permanent udstilling
- En fremsynet strategi for museets fem søjler: indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling
- Et markant øget besøgstal gennem publikumsinvolverende aktiviteter
- Etablering af aktive netværk af frivillige og af kunstnere og kunsthåndværkere

Særudstillinger:

Olga Tobreluts – Tilbage til Bornholm

Stor retrospektiv udstilling, der præsenterede publikum for en lang række værker i forskellige materialer og medier, der giver indblik i en stor kunstners liv og karriere.

Russiske Olga Tobreluts var første gang udstillingsaktuel på Bornholms Kunstmuseum i år 2000, hvor hun deltog på gruppeudstillingen Russisk neokademiisme, og igen i år 2004, hvor fire kunstnere under et månedlangt ophold havde atelier i museets særudstillingslokaler.

Pga. nedlukning blev udstillingen vist igen i efteråret, da European Glass Context blev udskudt.

Claus Johansen

Endelig kunne museet åbne igen efter nedlukningen, og endda med en længe ventet udstilling! En kø af gæster stod klar til at opleve samarbejdet mellem Bornholms Kunstmuseum og Øregaard Museum, hvor Claus Johansens oversete perler blev foldet ud i en udstilling med over 140 værker af den stemningsfulde maler.

Udstillingens popularitet var ikke til at tage fejl af - især blandt bornholmerne og medlemmerne.

Efter at blive vist på Bornholm rykkede udstillingen videre til Øregaard Museum, og fik senere 5 stjerner i Kristeligt Dagblad.

Gæster i udstillingen Claus Johansen

Udendørs Claus Johansen workshop for hele familien.

Afgangsudstilling – GRADUATION2020

Traditionen tro viste museet igen det nyeste indenfor glas og keramik. Udstillingen Graduation2020 bestod af værker udført af 13 afgangsstuderende fra programmet Crafts: Glass and Ceramics, fra Det Kongelige Danske Kunstakademi, Designskolen Bornholm.

LÆNGSEL – Værker fra Nationalmuseet i Szczecin

Den første udstilling af polsk kunst fra perioden 1839-1949 siden 1930erne, hvor der blev vist en polsk udstilling i København.

Udstillingen var den tredje (og sidste) udstilling i et samarbejde mellem Nationalmuseet i Szczecin og Bornholms Kunstmuseum. I 2018 blev over 80 af Bornholms Kunstmuseums værker udstillet i Szczecin på udstillingen "Kunst fra et lykkeligt folk", og efterfølgende samarbejdede museerne med samtidskunstudstillingen "Living in the Present Future".

Til udstillingen LÆNGSEL blev udgivet et katalog i to sektioner: en dansk og en polsk/tysk

Desværre nåede udstillingen pga. corona lock down kun at være åben i få dage og blive set af 200 gæster. Udstillingen kunne ikke forlænges.

LÆNGSEL – Værker fra Nationalmuseet i Szczecin

Nyerhvervelser:

Museet erhvervede i 2020 i alt 33 nye værker til samlingen.

Her kan bla. nævnes værker af Kristian Zahrtmann, Jais Nielsen, Michael Geertsen og værker fra en lang række bornholmske kunstnere og kunsthåndværkere.

Michael Geertsen

Arrangementer:

Med støtte fra RealDania tilbød museet en lang række spændende arrangementer i 2020:

- En aften med Else Marie Bukdahl og Clement Kjersgaard
- Bogpræsentation og oplæsning af forfatter Søren Marquardt Frederiksen
- Bogpræsentation med lysarkitekt Asger Bay Christensen
- En aften med forfatter Jens Blendstrup
- Foredrag med journalist Marie Tetzlaf i forbindelse med Olga Tobreluts udstillingen
- Åben salon med Michael Geertsen, Silas Inoue og Heidi Hentze

Derudover afholdt museet også en masse spændende workshops og arrangementer for store og små:

- Nytårskur
- Vinterferieworkshops for børn. Animér dit værk med Stop Motion app'en
- KunstTurRetur. Guidet endagsrejse til København for at opleve udstillingerne Anna Ancher på SMK og Zahrtmann på Den Hirschsprungske Samling
- Familieworkshops i Claus Johansen udstillingen
- Guidede ture i Claus Johansen udstillingen
- Guidet tur i samlingen med naturvejleder Tino Hjort Bjerregaard
- Lerworkshop med billedhugger Eli Benveniste
- Maleworkshop med billedkunstner Christoffer Munch Andersen
- Efterårsferierundvisninger i museets skulpturpark med museumsinspektør Lotte Nishanthi Winther under overskrifterne: "Kunstkvarter" og "Skulpturmøde"
- Efterårsferieworkshops for familier: Plantecollager inspireret af Olga Tobreluts værker med tekstildesigner Iben Birch Bech

Efterårsferieworkshop i udstillingen "Olga Tobreluts"

Åben salon med Michael Geertsen, Silas Inoue og Heidi Hentze.

Medarbejderne

I 2020 har museets faste personale bestået af:

Kenn Andersen, servicemedarbejder

Jane Andersen, rengøringsassistent

Vibeke Dam Andersen, administration

Sunny Asemota, bibliotek

Jacob Bjerring-Hansen, direktør

Iben Birch Bech, museumsvært

Gudrun Edvardsen, museumsvært

Marianne Gerlach, museumsvært

Tine Nygaard, kunsthaglig leder

Mathilde Rønne Kolerus Lindvad, butiksansvarlig, kommunikation og sociale medier

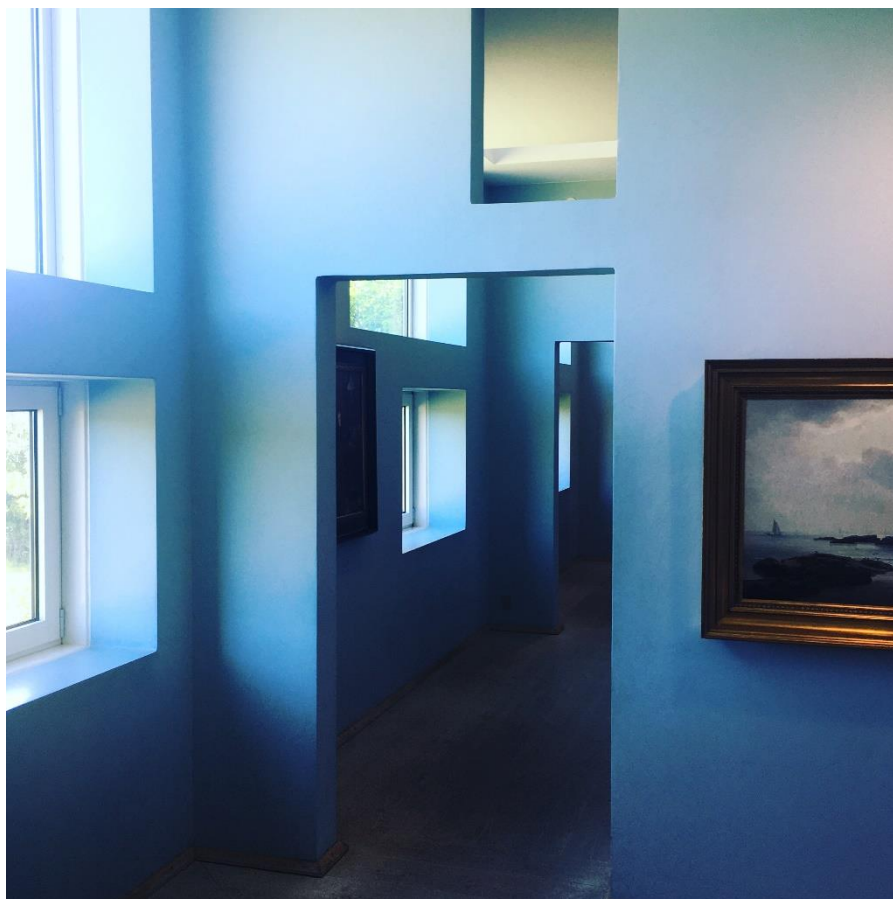
Sebastian Lissau Lund, forvalter

Thea Riis Pedersen, museumsvært

Sanne Prag, museumsvært

Lars Kærulf Møller, direktør

Lotte Nishanthi Winther, museumsinspektør

Økonomi og corona

Foråret 2020 ramte covid-19-pandemien Danmark og nedlukningen af Danmark betød et fuldstændigt stop på fysiske besøg på museet og medarbejderne blev hjemsendt. De økonomiske scenarier der blev fremlagt for bestyrelsen, var alarmerende: op imod 1. million i mistede indtægter.

Sådan gik det heldigvis ikke! Genåbningen af Danmark kom præcis tids nok til at højsæsonen stort set ikke blev påvirket, og da der samtidig kom hjælpepakker både i form af lønkomensation og en halv-pris-ordning som staten finansierede, så blev museet trods nedgang i besøgende forår og efterår ikke ramt på økonomien.

Museet kom ud af 2020 med et lille plus på 100.000 kr.

Besøgstal

Det store sommerrykind på Bornholm gav et andet besøgs mønster end hvad vi plejer at se; en stigning i antal børnefamilier, og en lille nedgang i antal pensionister.

Tilsvarende kunne vi også opleve en nedgang i de ellers mange tusinde besøg fra lejrskolerelever og grupperejser, der ellers besøger museet. Selvfølgelig pga. covid-19 restriktionerne.

Sociale medier og nyhedsbrev

Vi udvider stadig vores formidlingsaktiviteter på de digitale platforme, hvor f.eks. museets facebookside følges af 7000 personer, også Instagram der med over 2000 følgere stadigt er voksende og internationalt er Google Art Project i vækst.

Vi kan kun anbefale, at man tilslutter sig disse platforme eller alternativt tilmelder sig museets nyhedsbrev, hvor næsten 1900 personer løbende bliver opdateret om aktiviteter, udstillinger mm.

Bygningerne

Vi er i gang med en større omrokering og strukturering af vores magasiner. Specielt vores kunsthåndværksmagasin er tæt på at være færdigt med nye reoler og nyt placeringssystem.

Vores personelevator er blevet renoveret med nye stempler og hydraulik system da disse var meget slidt.

ABA og ABDL-anlæg er nu helt færdig monteret og dette kører nu på samme nye central. Denne central er endvidere udformet så den ved nyt byggeri vil kunne udvides til at omfatte ny bygning og lokaler.

Vi har i slutningen af 2020 erhvervet en varevogn til museet, som har gjort logistikken på museet en del nemmere og kommer til at være en stor hjælp fremadrettet.

Fonde der har støtte i 2020

William Demant – udgivelse af bog

15. juni Fonden – Maria Rubinke

Realdania – Byd indenfor

Brdr. Larsens Legat – Covid / indkøb af tilgodebeviser hos kunstnere

Brdr. Larsens Legat – Ole Christensen

Tryg Bonus

Projekt Kunst på grænsen

Ny Carlsberg Fondet – Michael Geertsen

Donation

Donation – Erik Ipsen Memory

